

VERKSAMHETSPLAN 2023

Klimatkommunerna

Vision

Vi skapar en framtid att längta till.
Genom ett ambitiöst, professionellt
arbete med bred politisk förankring är
Klimatkommunerna drivande i
Sveriges klimatomställning.

MÅLGRUPPER

Klimatkommunernas primära målgrupp är kommunala och regionala politiker och tjänstepersoner i Sverige.

Vi är medlemmar i 2030-sekretariatet, Viable Cities, Energy Cities och anslutna till Fossilfritt Sverige. Dessa organisationer med sina respektive partners är viktiga målgrupper för att öka takten i kommuners och regioners klimatarbete.

Den sekundära målgruppen är sektorsmyndigheter, riksdagen och regeringen, men också universitet och andra relevanta organisationer och initiativ. Även invånare och allmänheten är en sekundär målgrupp i och med det arbete medlemmarna utför på lokal nivå.

PRIORITERADE OMRÅDEN 2023

Klimatkommunernas kärnfokus är att synliggöra, konkretisera och underlätta den lokala omställningen till fossilfrihet, klimatneutralitet och i förlängningen klimatpositivitet. Detta gör vi genom att utmana och inspirera Sveriges kommuner och regioner, och genom våra aktiviteter, stärka och coacha dem i deras arbete.

Många kommuner och regioner har under en längre tid arbetat med att minska koldioxidutsläppen, både från de egna verksamheterna och inom det geografiska området. De ser en mängd fördelar med klimatarbetet, för ekonomin, kommuninvånarnas livskvalitet, den biologiska mångfalden, krisberedskap, hur attraktivt det är för företag att etablera sig, och så vidare. En kommunikativ utmaning som vi tar oss an i Klimatkommunerna är att få fler att upptäcka dessa fördelar och ta ett större klimatansvar. Detta är en röd tråd i föreningens arbete, och syns bland annat i våra prioriterade områden kommande år.

Särskilt prioriterade områden för Klimatkommunerna 2023 är:

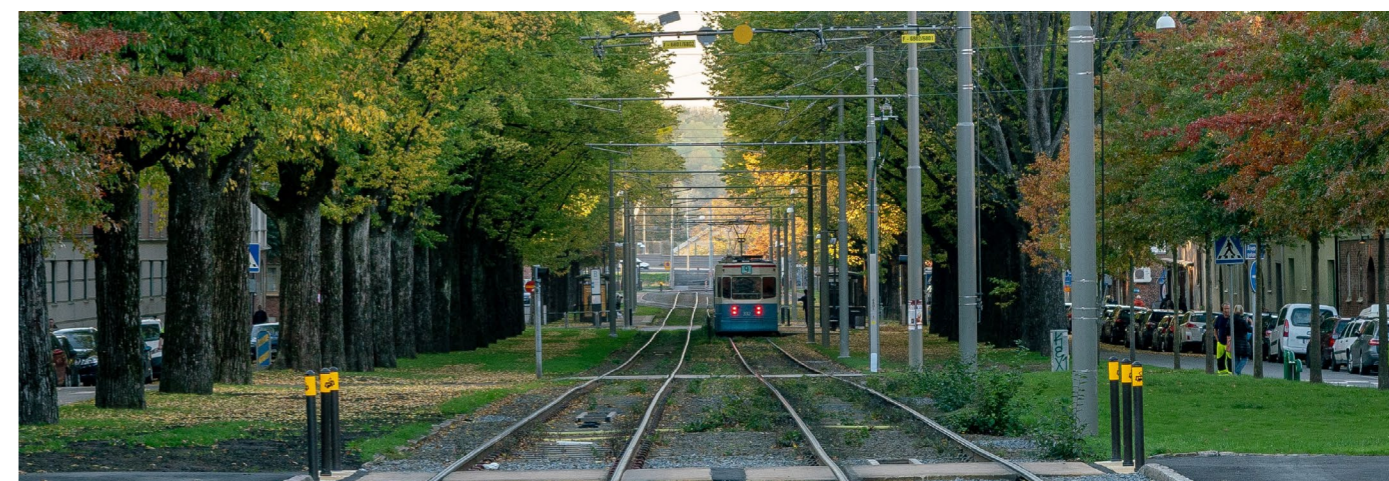
Transporteffektivt samhälle

Det område som fortsättningsvis flaggas som det mest utmanande i klimatomställningen, på såväl nationell som lokal nivå, är arbete med omställningen av transportsektorn. Kommuners rådighet är begränsad och åtgärder som genererar utsläppsminskningar behöver ofta genomföras i nära samverkan mellan nationell, regional och lokal nivå.

För kommunerna är arbetet med ett transporteffektivt samhälle, det vill säga ett samhälle där vi använder transportsystemet mer effektivt än vi gör idag, särskilt viktigt. Vi behöver se en utveckling där energiintensiva trafikslag som personbil, lastbil och flyg minskar kraftigt.

För detta krävs en samhällsplanering för attraktiva och tillgängliga städer med minskat bilberoende där vi förbättrar tillgängligheten för gång-, cykel- och kollektivtrafik. För godstransporter behöver vi möta en ökad efterfrågan med förbättrad logistik och ökat nyttjande av järnväg och sjöfart.

Denna förändring bidrar även till andra mål, som minskade luftföroreningar, minskat buller och förbättrad hälsa genom ökad fysisk aktivitet. Därför är ett transporteffektivt samhälle ett av våra prioriterade områden även 2023.

Lokalt klimatledarskap

För att åstadkomma de utsläppsminskningar som krävs, behöver hela samhället involveras. Här är kommunernas roll central. Genom sitt arbete med utbildning, stadsplanering, upphandling och som en stor arbetsgivare har kommuner möjlighet att samordna omställningsarbetet och engagera relevanta aktörer.

Kommuner behöver ta ett ledarskap i klimatarbetet och de lokala politikerna har en nyckelroll. Det handlar om att sätta upp ambitiösa klimatmål och säkerställa att åtgärder genomförs för att nå målet.

Det kan handla om att samverka med det lokala näringslivet och civilsamhället för att skapa kraft och riktning i arbetet. Det kan också handla om att lyfta alla de nyttor som klimatomställningen för med sig.

I Klimatkommunerna har vi under årens lopp samlat en mängd erfarenheter som kan vara till stor hjälp i det arbetet. Under 2023 kommer vi fokusera extra på att stärka lokalpolitikernas klimatarbete.

MÅL & AKTIVITETER

Klimatkommunerna har fyra mål för 2023:

1. Medlemmarnas klimatarbete ska stärkas.
2. Klimatkommunerna ska vara en aktiv röst för att påskynda lokalt klimatarbete.
3. Klimatkommunerna ska samverka med internationella aktörer.
4. Klimatkommunernas verksamhet ska växa.

Mål 1: Medlemmarnas klimatarbete ska stärkas

Genom följande aktiviteter skapar vi en plattform för dialog och erfarenhetsutbyte mellan medlemmarna:

- Kansliet arrangerar två fysiska medlemsträffar för politiker och tjänstepersoner under året. Respektive värdkommun utarbetar program tillsammans med kansliet. Träffarna ska innehålla programpunkter för erfarenhetsutbyte och ny kunskap.
- Utöver det arrangerar kansliet minst 5 webinarier/digitala träffar under året på olika teman.
- Hos många av medlemmarna har nya kontaktpolitiker valts. Under året kommer aktiviteter att genomföras för att formalisera detta nätverk.
- Maillistan är ett viktigt forum för kontaktpersonerna för utbyte av tips och erfarenheter. För att underlätta för medlemmarna att gå tillbaka till tidigare diskussioner och se vad som sagts sammanställer kansliet med jämna mellanrum svaren och lägger upp dem på medlemsidorna på klimatkommunerna.se. De ämnen som väcker stort intresse, kan följas upp med ett Klimatakuten, ett kort webbmöte för att diskutera frågan djupare. Under året utvecklas formen för Klimatakuten.

- Varje år genomförs en årlig redovisning av medlemmarnas klimatarbete som möjliggör jämförelser och samarbete, kallad Klimatläget som presenteras på en nätverksträff samt Klimatkommunernas hemsida.
- Medlemmarna får kontinuerligt upplysningar och uppdateringar av betydelse för klimatarbetet genom hemsida, nyhetsbrev och e-postutskick från kansliet.
- Kunskapshöjande webbfiktor arrangeras kontinuerligt och ämnen väljs efter medlemmarnas behov.
- Testperioden av uppföljningsverktyget Sustainable Advantage övergår till ett abonnemang. En grundmodul av verktyget erbjuds alla medlemmar och underlättar uppföljningen i föreningens medlemstest och medlemmarnas interna arbete med den årliga uppföljningen av utsläpp.
- Vi kommer under året fortsätta arbetet med ett kommunikatörsnätverk för att stötta medlemskommunernas klimatkommunikation.
- Kansliet kommer boka in enskilda träffar med medlemmar för att diskutera behov av stöd.
- Under 2023 kommer vi att ta fram en kommunikationskampanj riktad till allmänheten. Kampanjen tas fram utifrån medlemmarnas behov och ska kunna användas av såväl Klimatkommunerna som av medlemmarna.

Mål 2: Klimatkommunerna ska vara en aktiv röst för att påskynda lokalt klimatarbete

En viktig del av Klimatkommunernas verksamhet är att skapa bättre förutsättningar för kommuner och regioner att vidta utsläppsminskande åtgärder. Genom konstruktivt arbete, gärna i samverkan med andra aktörer, bidrar vi till ökad publicitet och opinion kring klimatomställningen och lyfter vikten av lokalt klimatarbete. En god dialog där nationell och lokal nivå aktivt underlättar för varandra är nödvändig för att kommuner ska kunna agera som den lokala samhällsaktör de är och för att arbetet med att driva den lokala utvecklingen i samverkan med företag, organisationer, invånare och andra aktörer ska bidra till att nå uppsatta nationella och lokala målsättningar.

Följande aktiviteter riktas för att stärka kommuner och regioners roll i det **nationella** klimatarbetet:

- Vi har fortsatt fokus på att staten bör inkludera alla kommuner i klimatomställningen och finansiera delar av kommunernas klimatstrategiska arbete. Under 2021 skickade vi in förslaget "Inkludera alla kommuner i Sveriges klimatarbete genom ett klimatavtal" till regeringen och stora delar av förslaget kom under 2022 med i underlaget för kommande klimathandlingsplan. Vi fortsätter följa det arbetet och diskutera vårt förslag under 2023 med relevanta makthavare, med målsättningen att kommunernas klimatarbete ska stärkas i den klimatpolitiska handlingsplan som ska beslutas under året
- Under året har vi dialog med relevanta utredningar, svarar vi på remisser relaterade till lokalt klimatarbete.
- Klimatpolitiska rådet kommer fortsätta bevaka och utvärdera olika aspekter av Sveriges klimatpolitik. Vi gör inspel och för dialog med rådet.
- Vi för en dialog och samarbetar med Fossilfritt Sverige och Viable Cities. Vi bevakar och sprider nyheter om Viable Cities programperiod 2021–2023 och bidrar i arbetet med EU missions klimatneutrala städer.
- Klimatkommunerna är en aktiv partner i 2030-sekretariatets arbete.
- Vi fortsätter föra dialog med myndigheter som Naturvårdsverket, Energimyndigheten och Upphandlingsmyndigheten för att lyfta kommuners förutsättningar att ställa om.
- Utveckla underlag till påverkansarbete inom områdena kolsänkor, mat, bygg, energi
- Deltar på relevanta nationella konferenser och hearings.

Följande aktiviteter riktas till såväl **medlemmar som kommuner och regioner** utanför föreningen:

- Under 2021 påbörjade vi projektet FoodJams - påskynda omställningen till mer lokalt producerat växtbaserat protein i skolmåltider. För att öka takten i att minska de offentliga måltidernas klimatpåverkan och stimulera till ökat inslag av lokalt odlade baljväxter i skolmåltider ska projektet utveckla och tillgängliggöra ett forskningsbaserat material som kommuners måltidsorganisationer kan använda för att genomföra FoodJams. Under 2023 kommer projektet fortsätta med foodjams på skolor och en nationell foodjamfestival.
- Under 2021 producerade vi materialet 13 uppgifter som lanserades 2022. Under 2023 kommer materialet att uppdateras och spridningen av det fortsätter.
- Vi deltar i ett projekt som Linköpings universitet driver om policyutveckling för hållbar industri där vi medverkar i ett arbetspaket om cirkulär masshantering (dvs hur grus och sand kan återanvändas).
- Vi har tillsammans med forskare på Stockholm Environment Institute ansökt om projektmedel från Energimyndigheten för projektet "Metoder för att röja hinder för en rättvis omställning till elektrifierade transporter". Besked väntas under början av 2023.

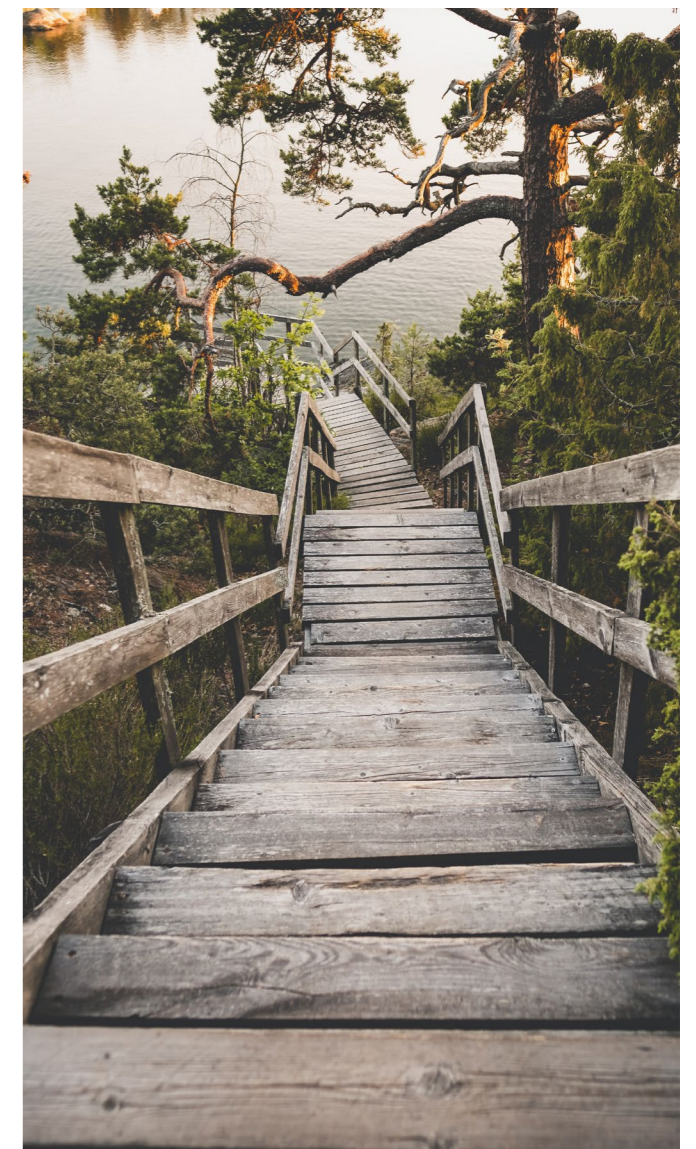

I arbetet med det prioriterade området Klimatledarskap kommer följande aktiviteter att genomföras:

- Under 2022 togs en Klimatguide fram som riktar sig mot lokala politiker. Denna kommer att spridas tillsammans med andra kunskaphöjande aktiviteter riktade till politiker i kommuner. Vi ska med stöd från SKR utveckla och sprida ett utbildningspaket för förtroendevalda, med fokus på klimat och lokal omställning.
- Hur ser livet i det klimatneutrala samhället ut? Tillsammans med Lunds kommun har vi ansökt om projektmedel från Formas kommunikationsutlysning till projektet "Lundabor i staden och på landsbygden 2030".
- Under året kommer vi att lära oss mer om klimatinvesteringsplaner, som är ett begrepp som kommuner hör från bland annat EU och Viable Cities. Vårt fokus kommer att ligga på att vägleda kommuner i arbetet.
- Erbjuder kommuner att ta fram kunskapsbas likt den kansliet under 2022 tog fram för Malmö Stad under namnet "Klimatkunskap Malmö".

I arbetet med det prioriterade området Transporteffektivt samhälle kommer bland annat följande aktiviteter att genomföras:

- Vi har fått finansiering av Trafikverket för att öka kunskapen om hur steg 1 och 2-åtgärder, det vill säga att arbeta med beteendeförändringar och att optimera den transportinfrastruktur som redan finns, kan bli naturliga delar av kommuners transportarbete.
- Projektet Tjänsteskjuts är en förstudie för att undersöka vilken roll taxi och andra skjutstjänster skulle kunna ha i kommunorganisationer.
- Tillsammans med WWF och ett antal kommuner utveckla arbetet med miljözoner.
- Deltagande i 2030-sekretariatets arbetsgrupper och andra aktiviteter
- Dialog med relevanta aktörer som Drive Sweden, Trivector, IVL, Trafikverket m.fl.

Mål 3: Klimatkommunerna ska samverka med internationella aktörer.

Den internationella samverkan har tre syften för oss som förening. De beskrivs nedan och tillgodoses genom att vi är medlem i Energy Cities. Klimatkommunerna ska fortsätta arbeta strategiskt och aktivt i kontakten med Energy Cities.

Climate Alliance, ett internationellt klimatnätverk för städer, ansöker om att ta över sekretariatet för European Climate Pact (kopplat till Green Deal). Klimatkommunerna har blivit tillfrågade att vara nationell koordinator för arbetet i Sverige, om ansökan beviljas.

Påverkansarbete gentemot EU

Medlemskapet i Energy Cities ger oss insyn i pågående beslutsprocesser inom EU vilket gör att vi kan bevaka och bidra med svenska städernas perspektiv vid utredningar och remissvar, exempelvis EU-kommissionens förslag om ett certifieringsramverk för upptag och infångning av koldioxid. Våren 2023 är Sverige ordförandeland för EUs ministerråd och vi kommer undersöka möjligheten att delta på event under ordförandeskapet.

Sprida nyheter om svenska kommuner och regioners klimatarbete

Vi kommer kontinuerligt att arbeta med att sprida info om aktiviteter i Klimatkommunerna samt goda exempel på medlemmarnas klimatarbete i Energy Cities kommunikationskanaler.

Omvärldsbevakning

Vi kommer kontinuerligt att arbeta med att fånga upp goda europeiska exempel och sprida dem till medlemmarna.

Mål 4: Klimatkommunernas verksamhet ska växa

För att stärka verksamheten planeras följande åtgärder under 2023:

- Erbjud utbildningar och coachning som uppdrag. Exempelvis utbildningar kopplade till vårt material "Klimatkommunernas 13 uppgifter".
- Satsning på att rekrytera fler medlemmar med mål om att öka medlemsantalet med tre kommuner respektive tre regioner under 2023.

Följande kommunikationsåtgärder genomförs för att sprida Klimatkommunernas arbete och stärka vårt varumärke:

- Öka synligheten i media exempelvis genom att skicka pressmeddelanden, kontakta press och skriva artiklar tillsammans med andra aktörer.
- Klimatkommunerna ger ut nyhetsbrev en gång i månaden. Det innehåller nyheter från medlemskommunerna samt ett urval av andra klimat- och energirelaterade nyheter som bedöms vara intressanta för kommuner, regioner och makthavare.
- Klimatkommunerna kommunicerar via hemsida och sociala medier som Facebook, Instagram och LinkedIn. Se bifogad sociala medier-strategi. Medlemmarna kan visa upp sitt klimatarbete på Klimatkommunernas Instagram genom att under en vecka vardera vara värd för kontot.
- Lyfta den nya styrelsen i nyhetsbrev och andra kommunikationskanaler.

UPPFÖLJNING

Verksamheten följs årligen upp i en verksamhetsberättelse som beskriver hur föreningen uppnått sina målsättningar. Verksamhetsberättelsen presenteras för medlemmarna på årsmötet och finns sedan tillgänglig på hemsidan. Kansliet presenterar även halvårsrapporter där genomförda aktiviteter ur verksamhetsplanen redovisas tillsammans med projektavstämningar och ekonomisk avstämning.

